

Statsråd Frank Bakke-Jensen
Forsvarsdepartementet
Postboks 8126 Dep
0032 Oslo

Vår ref.:

Deres ref.:

Dato:
04.06.2019

Vedr. kostnader knyttet til kampflyanskaffelsen

Kontroll- og konstitusjonskomiteen viser til oppslag i media vedr. kostnader knyttet til kampflyanskaffelsen. På bakgrunn av innspill fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ber komiteen om svar på følgende spørsmål:

1. Stortinget skal opplyses om brudd på styringsmålet for anskaffelsen, som medfører bruk av usikkerhetsavsetningen. I muntlig spørretime den 8. mai 2019 svarte statsminister Erna Solberg følgende på spørsmål fra Audun Lysbakken angående kostnadsrammen for kampflyanskaffelsen:

«Styringsrammen, som representanten Lysbakken nå snakker om, er departementets interne kostnadsmål. Det er det rommet som prosjektledere disponerer. Der ser det ut til at det blir litt dyrere enn det som var lagt opp til. Det betyr at da må man bruke av de usikkerhetsavsetningene som er satt, og som ligger i kostnadsrammen.»

I ordinær spørretime den 22. mai 2019 svarte forsvarsminister Frank Bakke-Jensen følgende på spørsmål fra Torgeir Knag Fylkesnes:

«Hvis vi skal bruke av usikkerhetsavsetningen, må vi tilbake til Stortinget på ordinær måte i budsjettdokumentene og opplyse om det.»

Komiteen ber om svar på følgende spørsmål:

- a) Er man i ferd med å bruke usikkerhetsavsetningen eller ikke?

- b) Hvis nei; er regjeringen i dag mer eller mindre sikker på om usikkerhetsavsetningene en gang vil måtte tas i bruk enn ved forrige runde Stortinget ble informert om saken?
- c) Hvis ja; hvorfor har ikke forsvarsministeren informert Stortinget om dette i statsbudsjettet for 2019? Hvorfor ble vurderingene rundt måloppnåelse utelatt i Statsbudsjettet for 2019?

2. Kampflyprogrammets leder skriver i en e-post gjengitt i Bergens Tidene 23. april 2019 følgende:

«Sannsynligheten for å nå styringsmålet er dermed blitt lavere. Av den grunn har vi ikke eksplisitt omtalt styringsmålsettingen i 2019-budsjettet».

Komiteen ber om svar på følgende spørsmål:

- a) Stemmer opplysningene fra kamflyprogrammets leder slik de er gjengitt i Bergens Tidene?
 - b) I så fall, hvorfor ble ikke Stortinget opplyst om disse endrede budsjettforutsetningene, som først senere ble kjent gjennom media?
 - c) Når ble forsvarsministeren informert om at sannsynligheten for å nå styringsmålet for kampflyprogrammet er lavere? Komiteen ber om et så presist svar som mulig.
 - d) I tidligere budsjettproposisjoner, inkludert Prop. 1 S (2017-2018), har det vært fastslått i kapittel om status og framdrift i kampflyanskaffelsen at styringsmålet for kampflyanskaffelsen fastholdes. Hva skyldes endringen i formuleringen i Prop. 1 S (2018-2019) sammenlignet med foregående budsjett dokumenter, hvor denne formuleringen er tatt ut?
3. Både forsvarsminister og statsminister har svart på spørsmål fra Stortinget om metoden som brukes for å fastsette valutakurs i prognosene for kampflyprogrammet og klargjort at metoden er den samme som er blitt benyttet siden starten av kampflyprogrammet. Metoden er kvalitetssikret av Forsvarets forskningsinstitutt (FFI). Parallelt har SSB gått bort fra metoder basert på såkalte «forward-kurser», og har isteden gått over til å benytte dagens kurs. Deres begrunnelse er at dette gir en bedre prognose og sammenfaller med funn i faglitteraturen, og at departementets metode ikke har støtte i faglitteraturen.

Komiteen ber om svar på følgende spørsmål:

- a) Har Forsvarsdepartementet vært klar over SSBs endrede metode for å fastsette valutaprognoser, og hva er departementets vurdering av denne?
 - b) Vurderer forsvarsministeren det som akseptabelt å videreføre en metode som ikke har støtte i faglitteraturen og som gir dårligere budsjettgrunnlag?
4. I statsbudsjettet for 2019 er den totale forventede kostnaden for kampflyanskaffelsen satt til 82,7 mrd. kroner basert på en dollarkurs på 7,70 for de gjenværende kostnadene som skal betales i amerikanske dollar.

I den forbindelse ber komiteen om svar på følgende spørsmål:

- a) Basert på dagens dollarkurs, hva er den beregnede totalkostnaden for anskaffelsen?
- b) Ifølge Klassekampen (22. mai 2019) vil den totale kostnaden i kampflyprogrammet, gitt dagens dollarkurs og opplysninger fra Forsvarsdepartementet om hvor mye av gjenstående kostnader som skal betales i dollar, komme på 88,8 mrd. kroner. Hva er departementets syn på denne beregningen?
- c) I budsjettdokumentet for 2018 opplyses det at den totale forventede kostnaden for kampflyanskaffelsen er på 81,3 mrd. kroner med en dollarkurs på 8,44. I budsjettproposisjonen for 2019 er den totale forventede kostnaden satt til 82,7 mrd. kroner, men med en lavere dollarkurs, på 7,70. Hvordan forklarer departementet at kostnaden er høyere med en lavere kurs?

Med vennlig hilsen
Kontroll- og konstitusjonskomiteen

Dag Terje Andersen
komitéleder

